

Stichting Ons Bloemendaal

Aan: het college van B&W van de gemeente Bloemendaal

Van: Stichting Ons Bloemendaal, Postbus 31, 2060 AA, Bloemendaal
secretaris@onsbloemendaal.nl

Betreft: reactie Voorontwerp Omgevingsvisie dd. 11-02-2026

Geacht college,

Graag denkt Stichting Ons Bloemendaal mee met uw Voorontwerp Omgevingsvisie. Wij kunnen ons vinden in uw ambitie om de hoge kwaliteit van onze fysieke leefomgeving te behouden en waar mogelijk te versterken. Dat sluit goed aan bij de doelstelling van onze stichting, die hierin de nadruk legt op gebouwd en groen erfgoed.

Op het gebied van het in onze gemeente zo beeldbepalend gebouwde erfgoed zouden we de meer gebied dekkende mogelijkheden die het Omgevingsplan biedt, graag meer uitgelicht zien. Met name binnen de villawijken, zowel binnen de landgoederenzone als binnen de dorpenzone, maar in het bijzonder het gebouwde erfgoed in het rijks beschermd dorpsgezicht Bloemendaalse Park/Duin en Daal.

Wij zien daarom hoofdstuk 5, dat gaat over het behoud van de ruimtelijke kwaliteit, graag aangevuld met een tekst over de mogelijkheid tot de aanwijzing van beeldbepalende panden binnen de villawijken, in het bijzonder binnen het beschermd dorpsgezicht. Beeldbepalende panden die samen met het historisch wegenplan, het groen en de beschermde monumenten het leeuwendeel van het cultuurhistorisch weefsel vormen dat deze wijken zo uniek maakt.

Een dergelijke tekst zou kunnen luiden: *“Villawijken worden in hun historische samenhang beter behouden door in aanvulling op de beschermde monumenten, het tussenliggend weefsel van historische panden, de status “beeldbepalend” te geven in het Omgevingsplan. Voor wat betreft het beschermd dorpsgezicht, alwaar de belangrijkste ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvonden tussen 1880 en 1920, geldt dit in principe voor panden gebouwd tot 1920”.*

Hieronder schetsen wij de achtergrond van onze reactie.

Op 21 januari 2026 voerden wij constructief gesprek met uw portefeuillehouder voor o.a. Monumenten, mevrouw Thessa van der Windt en uw erfgoed adviseur de heer Lennard Haan. Wij hadden dit gesprek aangevraagd om ons idee te delen over toekomstig erfgoedbehoud binnen het beschermd dorpsgezicht Bloemendaalsepark/Duin en Daal. Van ons idee om aan de bestaande monumentenlijst van rijk, provincie en gemeente een aantal markant gesitueerde villa's en voormalige dienstgebouwen op grond van uw Erfgoedverordening toe te voegen werd positief kennisgenomen. Daarbij werd uiteraard de kanttekening geplaatst dat keuzen voor toekomstige bescherming in de gehele gemeente nog moeten worden gemaakt. En dat u dit liever doet wanneer de bestemmingsplannen in de komende jaren worden omgezet in het Omgevingsplan.

Tijdens het gesprek constateerden wij gezamenlijk dat op grond van het Omgevingsplan een bredere, meer gebiedsgerichte bescherming mogelijk zal zijn dan op grond van de Erfgoedverordening. Niet zozeer gericht op het afzonderlijke object, als wel op de stedenbouwkundige situering van het object binnen het beschermd gezicht. Een samenhangend gebied dat vooral wordt gekenmerkt door ontwikkelingen uit de periode 1880-1920. Een benadering die recht doet aan de totale historische samenhang van dit unieke cultuurhistorische weefsel uit deze periode in onze gemeente.

De bestaande monumentenlijsten van rijk, provincie en gemeente binnen het beschermd gezicht zouden dan worden aangevuld met een brede groep van markant gesitueerde villa's in ensembles met voormalige bijgebouwen uit de periode 1880-1920 met de status "beeldbepalend". Uit oogpunt van focus op de bovengenoemde periode, zou het uitsluitend gaan om gebouwen tot 1920. Hiervoor zou dan een verscherpt welstand gaan gelden waarmee behoud en versterking van bestaande kwaliteiten op grotere schaal zouden worden bevorderd.

De status "beeldbepalend" met bijbehorende welstandseisen staat in de gemeenten Haarlem en Amsterdam ook wel bekend als "orde 2". Het gaat om de cultuurhistorische subtop van bouwwerken binnen de beschermde gezichten die vanwege hun hoge architectonische kwaliteit en hun plaats in de stedenbouwkundige structuur een belangrijke bijdrage leveren aan het stadsbeeld. Gemeentelijk welstandseisen maken hier voorgenomen wijziging of verbouwing ondergeschikt aan kwalitatieve voorwaarden door middel van vergunningplicht. Voorwaarden die, anders dan in uw huidige vergunningplicht binnen het beschermd dorpsgezicht, een sloopvergunning niet verbinden aan het terugbrengen van een vergelijkbare nieuwbouw, doch die voorgenomen sloop ontmoedigen. In plaats daarvan wordt gestuurd op daadwerkelijk behoud van delen van het gebouw die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn.

Kortom, wij bepleiten de bredere benadering van erfgoedbehoud door middel van aanwijzing van beeldbepalende panden in het komende Omgevingsplan. We denken dat het goed is om hiervoor nu een aanknopingspunt in uw Omgevingsvisie te maken.

Hoogachtend,

bestuur van Stichting Ons Bloemendaal,

Marion Lemmers, secretaris.

Frank Verveld, voorzitter

Stichting Ons Bloemendaal
Postbus 31, 2060 AA Bloemendaal
IBAN NL77 ABNA 0562 3202KvK Haarlem 41222111
Email: administratie@onsbloemendaal.nl
www.onsbloemendaal.nl